

OSTRAVSKÉ DNY

festival hudby dneška

2021

OSTRAVA DAYS

music of today festival

ČT / THU • 26. 8. 2021

Trojhalí Karolina / Triple Hall Karolina

19:00

OSTRAVSKÁ BANDA II

Devin Maxwell – Bonneville Park II (2020)

Devin Maxwell, Ph.D. (1978) je skladatel, perkusionista a podnikatel činný v oblasti hudebních technologií. Jeho komorní hudba byla deníkem *New York Times* popsána jako „vlídný virvál ... se zatvrzele vytloukanými clustery“ a jeho orchestrální díla přirovnal časopis *American Record Guide* k „nádherné skládance ... proplétající se mezi drnkavými zvuky a pedálovými tóny, z nichž povstávají pyramidovité melodie“. Autorovy skladby byly provedeny soubory MMM... (Tokio), Bent Frequency (Atlanta), Ensemble Dedalus (Francie) a představeny v rámci Deer Valley Music Festival Emerging Quartets a Composers for the Skyros Quartet (Seattle), The Stone (NYC), Abron's Art Center (NYC), Ontological Theater (NYC), BLIM (Vancouver), ARTSaha (Omaha), Wulf (Los Angeles), Monkeytown (NYC), Dartmouth College, NYU, Kolumbijské univerzity, Kenyon College, Konzervatoře v Bostonu, Tage Aktueller Music (Německo), SEAMUS, ICMC-SMC (Řecko), Ostravských dnů atd. Společně s klarinetistkou Katie Porter založil soubor Red Desert Ensemble – jejich nedávno vydaná deska *ChoroChronos* byla časopisem *Tempo* označena za projev „mimořádně pečlivé práce v oblasti interpretace a propagace experimentální hudby“. Maxwell je v současnosti vedoucím programu Kompozice a hudební technologie na Westminster College School of Music v Salt Lake City (Utah).

Skladba *Bonneville Park II* je určena pro komorní orchestr a elektroniku. Jedná se o druhou kompozici ze série děl, jež prozkoumávají hudební možnosti rozpínání a smršťování. Skladbu zahajuje instrumentální ansámbl, jenž se pomalu rozpíná až do chvíle, než do hudebního proudu vstoupí elektronika, která nastupuje rovnou plně rozvinutá. Elektronická i instrumentální složka se následně začnou znenáhla smršťovat, avšak v rozličných rychlostech a za pomoci různými způsoby – to vytváří určitou akustickou interferenci a skladba se postupně pomalu hroutí zpět do sebe. Kompozice

byla vytvořena pro Ostravskou bandu a je tomuto ukázkovému souboru nadšených hudebníků rovněž věnována.

Devin Maxwell

Devin Maxwell – Bonneville Park II (2020)

Devin Maxwell, PhD (1978) is a composer, percussionist, and music technology entrepreneur. His chamber music has been described as “amiably strident ... clusters hammered insistently” by the *New York Times* and orchestral works “a beautiful puzzle, ... fitting between plucks and pedals that build pyramid melodies” by the *American Record Guide*. His music has been performed or presented by MMM... (Tokyo), Bent Frequency (Atlanta), Ensemble Dedalus (France), the Deer Valley Music Festival Emerging Quartets and Composers for the Skyros Quartet (Seattle), The Stone (NYC), Abron’s Art Center (NYC), the Ontological Theater (NYC), BLIM (Vancouver), ARTSaha (Omaha), the Wulf (Los Angeles), Monkeytown (NYC), Dartmouth College, NYU, Columbia University, Kenyon College, Boston Conservatory, Tage Aktueller Music (Germany), SEAMUS, ICMC-SMC (Greece), Ostrava Days (Czech Republic), among others. Along with clarinetist Katie Porter, he founded Red Desert Ensemble whose recent release, *ChoroChronos* was recognized in *Tempo* as an example of their “extraordinarily devoted work in the performance and promotion of experimental music.” He currently serves as the Director of Music Technology and Composition at Westminster College in Salt Lake City (Utah).

Bonneville Park II, for chamber orchestra and electronics, is the second in a series of pieces fixated on expansion and contraction. The ensemble opens the piece without electronics and slowly expands until the electronics enter, already fully expanded. Both the electronic part and the ensemble part contract, but at different speeds and in different ways, creating acoustic interference as the piece slowly collapses back in on itself. This piece is written for and dedicated to the Ostravská Banda, an exemplary group of dedicated musicians.

Devin Maxwell

Phill Niblock – Exploratory, Rhine version “Looking for Daniel” (2019)

Phill Niblock (1933) je intermediální umělec, který ve své tvorbě využívá hudbu, film, fotografii, video či počítač. Od poloviny šedesátých let skládá hutné, hlasité drony plné mikrointervalových, instrumentálních tónů, z nichž v prostoru během provedení povstávají další četné tóny. Niblock zároveň vytváří filmy/videoa zaměřená na lidský pohyb při práci nebo na černobílé abstraktní výjevy generované počítačem, které evokují dojem, že volně plují v čase. Od roku 1985 je ředitelem newyorské nadace Experimental Intermedia Foundation: jako umělec byl jejím členem od roku 1968, přičemž v roce 1973 převzal produkci hudebních a intermediálních událostí v rámci této nadace a stal se také

vedoucím přidruženého labelu XI Records. Niblockovu hudbu vydávají Moikai, Mode, Touch a zmíněný label XI Records; label Extreme pak nabízí DVD s jeho filmy a skladbami. V roce 2014 přijal Phill Niblock od Nadace současného umění Cenu Johna Cage.

Skladba *Exploratory, Rhine version "Looking for Daniel"* je třiadvacetiminutovým dílem pro orchestr. Samotná kompozice sestává z několika hlasů, jež mikrointervalově vyplňují omezený tónový prostor, postrádají jakýkoli rytmus a mají být hrány v silné dynamice. Hudebníci se tak stávají součástí intenzivně pulzujícího zvukového „mračna“, osobitost jejich vlastního hudebního projevu nehraje v případě této skladby příliš velkou roli – party jednotlivých hráčů se pouze přidávají k tomuto společně vytvářenému zvukovému „oblaku“. Hustota zvuku se v průběhu díla spontánně proměňuje, nicméně samotný zvukový „mrak“ setrvává v prostoru jako inertní masa. V kompozici je využito velmi jemných, plynulých přechodů v rámci ladění – to se projevuje na celkové pronikavosti zvuku orchestru, dále tento fakt zapřičiňuje výskyt rázů a vede též ke vzniku dalších „mračen“ alikvotních či rozdílových tónů.

Phill Niblock – Exploratory, Rhine version "Looking for Daniel" (2019)

Phill Niblock (1933) is an intermedia artist using music, film, photography, video and computers. Since the mid-60's he makes thick, loud drones of music, filled with microtones of instrumental timbres which generate many other tones in the performance space. Simultaneously, he presents films/videos which look at the movement of people working, or computer driven black and white abstract images floating through time. Since 1985, he has been the director of the Experimental Intermedia Foundation (EI) in New York where he has been an artist/member since 1968. He is the producer of Music and Intermedia presentations at EI since 1973 and the curator of EI's XI Records label. Phill Niblock's music is available on the XI, Moikai, Mode, and Touch labels. A DVD of films and music is available on the Extreme label. In 2014, he was the recipient of the John Cage Award from the Foundation for Contemporary Arts.

Exploratory, Rhine version "Looking for Daniel" is a 23 minute long work for orchestra. This composition relies on several microtonally distant voices devoid of rhythmic expression, performed at a high volume. The musicians are part of an intensively active sound cloud, even though they are not individually expressively active; it is their sum that produces the cloud. The density will spontaneously change throughout the piece, but the cloud will always remain present as an inert mass. The piece calls for very subtle gradations of tuning in order to achieve a richness of ensemble sound, full of beatings of near-unison pitches, and with clouds of harmonics and difference tones.

Miya Masaoka – The Energy Burns From Within (2021)

Miya Masaoka (1958) vytvořila velké množství děl, která zahrnují notované kompozice, hybridní akusticko/elektronické performance a improvizace na tradiční japonské strunné nástroje (jako např. koto nebo ichigenkin), avšak věnovala se též vytváření hudebních nástrojů, nositelným počítačům, sonifikaci chování rostlin, mozkové aktivity či pohybu hmyzu. Zajímá ji práce se zvukem, gestem, rychlostí, temporalitou a její skladby jsou často prodchnuty problematikou genderu a rasy či sociálními otázkami. Autorčina díla byla prezentována v mnoha významných institucích doma i v zahraničí, jmenujme např. Benátské bienále, Park Avenue Armory, Institut současného umění ve Filadelfii, Muzeum současného umění v Chicagu, Centrum pro současné umění v Ujazdovském hradě atd. V roce 2016 obdržela stipendium Fulbright Fellow a pracovala v Japonsku, získala také několik cen, např. Doris Duke Artist Award, Alpert Award in the Arts, Gerbode Foundation Special Award in the Arts ad. Masaoka vyučovala kompozici na Newyorské univerzitě a od roku 2002 se podílí na rozvoji studijního programu Hudba/Zvuk na Milton Avery School of the Arts v rámci Bard College. V současné době je garantkou programu Sound Art MFA na Kolumbijské univerzitě.

The Energy Burns From Within – ráda si představuji, že se energie pohybuje tak, jako kdyby měla nějaký zdroj – i když nakonec veškerá energie pochází ze slunce. V tomto díle jsou pomalu odvíjeny sledy zvuků, jež se společně pohybují skrz éter, podobně jako sluneční či světelné paprsky – tento jev vnímáme podprahově a pociťujeme jej spíše sluchově než vizuálně. Sledy zvuků jsou energií vytvářenou orchestrem a pohybují se prostorem spolu s dalšími energetickými rovinami, jako kdyby hledaly jiný, pozemský zdroj. Skladba byla zkomponována na hradě Civitelli Ranieri ve městě Perugia (Itálie).

Miya Masaoka

Miya Masaoka – The Energy Burns From Within (2021)

Miya Masaoka (1958) has created a body of work, which encompasses not only notated composition and hybrid acoustic/electronic performance and improvisation on Japanese traditional string instruments such as the koto and ichigenkin, but also instrument building, wearable computing, and sonifying the behavior of plants, brain activity, and insect movement. She explores sound, gesture, speed, temporality and often her work is imbued with gender, race and social implications. Her work has been exhibited nationally and internationally, including the Venice Biennale, Park Avenue Armory, Institute of Contemporary Art Philadelphia, Museum of Contemporary Art Chicago, Centre for Contemporary Art, Ujazdowski Castle, and many others. She was a Fulbright Fellow to Japan in 2016, and has been the recipient of the Doris Duke Artist Award, the Alpert Award in the Arts, Gerbode Foundation Special Award in the Arts, and others. Masaoka has taught composition at New York University and in the Music/Sound

program at the Milton Avery School of the Arts at Bard College since 2002, and is currently the director of the Sound Art MFA program at Columbia University.

The Energy Burns From Within – I like to imagine the movement of energy as having a source, even if it all ultimately comes from the sun. In this piece, there are lines of slow moving sound, and, like the energies of light, these sounds can move along through the ether; a thing we sense on a subliminal level, and perceive not so much visually but aurally. The musical lines from the orchestra are energy that is generated and move along these planes of energy, as if seeking an other – worldly source. Composed at the Civitelli Ranieri, Perugia, Italy.

Miya Masaoka

Petr Bakla – Piano Concerto No. 2 (2021)

Petr Bakla (1980, Praha) ve svých skladbách často využívá základních, schematizovaných hudebních útvarů, zejména chromatické a celotónové stupnice. Zajímají ho situace a souvislosti, v nichž tento úsporný materiál nabývá zvláštní expresivity a energie. Obvyklým rysem Baklových skladeb je také práce se simultánním průběhem dvou zvukových vrstev, které, ač zpravidla dynamicky výrazně odlišené na způsob „figury a pozadí“, nejsou ve vztahu vzájemné podřízenosti – jsou rovnocenně důležité a společně generují specifické napětí a pocit nejednoznačnosti. Baklovy skladby byly uvedeny v ČR, Arménii, Francii, Itálii, Německu, Nizozemí, Polsku, Rakousku, Španělsku, Švýcarsku, Ukrajině či v USA, často v podání renomovaných interpretů a na jejich objednávku. Zvláštní důležitost má spolupráce s Ostravským centrem nové hudby.

Koncert pro klavír č. 2 – v průběhu let 2019–2020 se mi konečně podařilo napsat klavírní skladbu *Portfolio*, která se ohlašovala přes deset let a jejíž princip prostupuje prakticky vším, co jsem kdy složil. Prostupuje i *Koncertem pro klavír č. 2*, a to na první pohled výrazně a jednoznačně, ve skutečnosti však docela vzdáleně a nesamozřejmě (uvědomit si to bylo jedním ze zlomových momentů při práci na koncertu). V téže době, na Ostravských dnech 2019, jsem také poznal Miroslava Beinhauera. Jeho podání sólové *No. 4* mi vyrazilo dech a od té doby naše spolupráce k mé veliké radosti intenzivně trvá (Mirek nahrál na právě vycházející CD mj. i výše zmíněné *Portfolio*). Když jsem proto loni v létě zjistil, že nová kompozice, kterou začínám promýšlet, se rychle stáčí ke klavírnímu koncertu, moc mě to nepřekvapilo.

Klavír doprovází ansámbl osmi hlubokých nástrojů, jehož sazba je násobně řidší, než je u mých skladeb obvyklé. Sólový nástroj počtem odehraných not a kontinuitou partu zcela dominuje, ale je to ansámbl, který zavádí pomyslné i skutečné prostorové souřadnice: díky němu klavír operuje v definované krajině, jeho hudba se děje „někde“, skladba jako by měla určitou velikost (zabírá prostor). Ansámbl klavíru poskytuje zvukové

podloží a fyzicky jej obklopuje. Představa, že je zdrojem specifického „místního určení“ výsledné hudby, se mi neodbytně vrací a při skládání mě vedla.

Nevzpomínám si, od koho jsem slyšel nebo četl myšlenku, že hudba je místo (music is a place). Proust píše, že opravdové ráje jsou ráje, které jsme ztratili. Zkusím to: Mé psaní hudby je hledáním ztraceného místa.

Petr Bakla

Petr Bakla – Piano Concerto No. 2 (2021)

Petr Bakla (1980, Prague) often employs basic pitch-based material (typically the chromatic and the whole-tone scales) in his compositions. He is interested in constructing situations and structural contexts in which these frugal musical elements can acquire a unique expressiveness and energy. A frequent feature of Bakla's work is the simultaneous course of two musical/sound layers which, although usually markedly differing in dynamics to allow for a sense of "figure and background", are not mutually subordinating – they are of equal importance, their "friction" creating specific tension and ambiguity. Bakla's music has been performed in the Czech Republic, Armenia, Austria, France, Germany, Italy, the Netherlands, Poland, Spain, Switzerland, Armenia, Ukraine, and the USA, in many cases commissioned and/or performed by distinguished musicians. His collaboration with the Ostrava Center for New Music has been of special importance.

Piano Concerto No. 2 – In 2019 and 2020, I finally finished *Portfolio*, a piano piece that had been announcing its arrival for over ten years and whose principle essentially permeates everything I have ever written. It is also present in my *Piano Concerto No. 2* – at first sight significantly and clearly, though in reality, the relationship is relatively distant and intricate (realizing this was one of the crucial moments during my work on the concerto). At around the same time, at the Ostrava Days festival 2019, I also met Miroslav Beinhauer. His rendition of my solo piano piece *No. 4* took my breath away, and since then, our collaboration has continued intensively, to my great joy (Miroslav recorded *Portfolio*, mentioned above, and another piece, for a CD hot off the press). So when I discovered last summer that the new piece I had begun planning was quickly turning into a piano concerto, I was not very surprised.

The piano is accompanied by an ensemble of eight low instruments in a texture that is much thinner than is usually the case in my pieces. In terms of the number of notes and the continuity of the part, the solo instrument dominates the piece, but it is the ensemble that establishes the notional and real spatial coordinates: it is thanks to the ensemble that the piano operates in a defined landscape; its music happens "somewhere"; the piece seems to have a particular size (it takes up space). The ensemble provides the piano with a sonic background and physically surrounds it. The idea that it acts as the source of a specific "spatial definition" of the resultant music returned to me insistently and served as my guide during the compositional process.

I don't remember where I heard or read the idea that music is a place. Proust writes that the real paradises are the paradises we lost. I'll try: The music I write is a search for a lost place.

Petr Bakla

Michal Wróblewski – Rhythms (2021)

Michal Wróblewski (1988) je český skladatel a saxofonista žijící v Praze. Absolvoval obory improvizovaná hudba a jazzová interpretace na Janáčkově akademii múzických umění v Brně a Norské hudební akademii v Oslu. V současné době je doktorským studentem v oboru kompozice a teorie kompozice na JAMU u Jaroslava Šťastného. Je vedoucím několika souborů v Čechách a v Norsku (E Converso, Kiap, JWQ, Nejtek-Klápště-Wróblewski, Swomp) a jako improvizátor spolupracuje s hudebníky z celého světa. Věnuje se rovněž pedagogické činnosti (HAMU, JAMU, Konzervatoř Jaroslava Ježka, ZUŠ Kouřim), je uměleckým ředitelem festivalu Jazz Goes to Town, pořadatelem koncertní série Hybrid Sessions v Praze a spoluzakladatelem vydavatelství Ma Records.

Ve skladbě *Rhythms* zkoumám rytmus v širším smyslu, než v jakém obvykle tento pojem v hudbě vnímáme. Vycházím částečně z filozofie Gilles Deleuze. Rytmus je elementem, který vytváří stabilitu uvnitř pohybu, konzistentní prvek tvořící řád. Zároveň upozorňuje na to, že nic není důsledně opakovatelné, každá zkušenost je nová, změna je přirozenou součástí každého opakování. Toto abstraktní pojetí rytmu jsem se pokusil ve skladbě ztvárnit tak, že jsem všechny zvukové prvky vnímal a uchopil jako „rytmické“.

Michal Wróblewski

Michal Wróblewski – Rhythms (2021)

Michal Wróblewski (1988) is a Czech composer and saxophonist based in Prague. He is a graduate of improvised music and jazz interpretation at the Janáček Academy of Performing Arts in Brno and the Norwegian Academy of Music in Oslo. He is currently a doctoral student of composition and composition theory at JAMU, led by Jaroslav Šťastný. He leads several ensembles in both the Czech Republic and Norway (E Converso, Kiap, JWQ, Nejtek-Klápště-Wróblewski, Swomp) and works as an improviser with musicians from around the world. He is also active as a pedagogue (HAMU, JAMU, Jaroslav Ježek Conservatory, ZUŠ Kouřim). He is the artistic director of the Jazz Goes to Town festival and also organizes the Hybrid Sessions concert series in Prague and is runs the Ma Records label.

In *Rhythms*, I explore rhythm in a broader sense than that in which it is commonly understood in music. One of my inspirations was the philosophy of Gilles Deleuze.

Rhythm is an element that creates stability within movement; a consistent element from which order arises. It also draws attention to the fact that nothing is truly repeatable, every experience is new, and change is a natural component of every repetition. I attempted to render this abstract conception in the piece by perceiving and treating all sonic elements as “rhythmical”.

Michal Wróblewski

Bernhard Lang – Monadologie XXXIX 2. Redux (2018/2020)

Bernhard Lang (1957) se po studiích na Brucknerově konzervatoři v Linci přestěhoval do Štýrského Hradce (Grazu), kde studoval klasický i jazzový klavír. Po ukončení studia se stal žákem polského skladatele Andrzeje Dobrowolského, který jej seznámil s technikami nové hudby. Od roku 1998 vyučuje hudební teorii, harmonii a kontrapunkt na Univerzitě hudebních a dramatických umění ve Štýrském Hradci a od roku 2003 zde rovněž působí jako profesor skladby. Jeho hlavním zájmem je od roku 1999 hudební divadlo odvozené z teorie „diference/opakování“. Jak uvedl pro Český rozhlas Petr Bakla: „K rozmanité a hluboce promyšlené práci se zvukovými smyčkami Langa inspirovaly filmy Martina Arnolda, experimentální hráči na gramofony jako Philip Jeck, a také Deleuzův spis *Différence et répétition*. Zatímco minimalismus si liboval v pozvolných procesech a opakování vyvolávalo spíše meditativní atmosféru, Lang ve svých skladbách pracuje s ostrými střihy a nepravidelností, vzniká nepředvídatelná hudba plná zvrátů.“ Od roku 2009 působí jako lektor na festivalu Ostravské dny; jeho opera *Der Reigen* se v roce 2014 stala centrem pozornosti festivalu NODO a na OD 2017 měla premiéru kompozice *Monadologie XXXVII „Loops for Leoš“*, kterou napsal přímo pro festival. Ostravské centrum nové hudby uvede 16. listopadu 2021 v pražském multifunkčním sálu DOX+ koncert *Zásadní Bernhard Lang*.

Monadologie XXXIX 2. Redux – uvedená skladba náleží do série *Monadologií* a představuje další pokus, jak „nasvítit“ historický hudební materiál pomocí „buněčných procesů“. To znamená, že drobné motivy („buňky“), anebo menší části skladeb jsou zpracovány formou smyček, výchozí materiál pak zahrnuje houslové koncerty od Bacha po Ligetiho. Kompozici lze vnímat jako určitou cestu historickým vývojem virtuózní houslové hry. V samotném díle je však s tradičním koncertním půdorysem pracováno poněkud neobvykle – vyvrcholení kadence nakonec vede zpět k volné improvizaci. Souzvuková složka rozvíjí harmonii založenou na rozdílových tónech a vychází z materiálu použitých koncertů, vznikající mikrotonalita je pak v kompozici ještě umocněna uplatněním čtvrttónových varhan. Kvůli situaci v roce 2020 byla vytvořena redukováná verze („Redux“) skladby, která je určena pro komorní ansámbli.

Bernhard Lang

Bernhard Lang – *Monadologie XXXIX 2. Redux* (2018/2020)

Bernhard Lang (1957) studied piano at the Bruckner Conservatory Linz and then moved to Graz to study classical and jazz piano. After finishing his studies, Lang took courses in composition with Polish composer Andrzej Dobrowolski, who introduced him to the techniques of new music. In 1998, Lang began teaching classes of his own in music theory, harmony, and counterpoint at the University of Music and Performing Arts in Graz. He has held a professorship in composition there since 2003. Since 1999, Lang's main interest has been music theatre, derived from his theory of "difference/repetition". Speaking to Czech Radio, Petr Bakla had this to say about Lang's method: "His varied and thoughtful work with loops has been inspired by Martin Arnold's films, experimental turntablists like Philip Jeck or by Deleuze's book *Différence et répétition*. Whereas minimalism revealed in gradually unfolding processes and the repetition evoked a rather meditative atmosphere, Lang incorporates jump-cuts and irregularities that result in an unpredictable music full of sudden turns." He has been a lecturer at Ostrava Days since 2009, and the festival frequently features his compositions – Lang's opera *Der Reigen* became a highlight of NODO 2014 and his composition *Monadologie XXXVII "Loops for Leoš"* was written directly for OD 2017 and premiered during the festival. Ostrava Center for New Music will present concert *Essential Bernhard Lang* on 16th November 2021 at the DOX+ multifunctional hall in Prague.

Monadologie XXXIX 2. Redux – The present piece continues the *Monadologie* series, and once again attempts to illuminate historical material through cellular processes. This means that small motif "cells" or bar sections are focused through loops in which a series of violin concertos from Bach to Ligeti are used as source material. It is a journey through the developmental history of virtuoso violin playing, in which the concertare is staged quite differently: the climax in the cadenza ultimately leads back to free improvisation. The piece's harmony continues the difference-tone harmony of the previous concertos, whereby inherent microtonality is supported by a quarter-tone organ in the orchestra. Out of the situation in 2020 comes "Redux," a reduced chamber music version of the larger piece.

Bernhard Lang